

Upplands Väsby kommun

Yttrande

Kvalitetscontroller/utredare

Christina B. Embretsen

08-590 97277

christina.embretsen@upplandsvasby.se

Datum:

2021-08-19

Diarienummer:

ON/2021:158

Yttrande över SOU 2021:37 Stärkt rätt till personlig assistans - ökad rättssäkerhet för barn, fler grundläggande behov och tryggare sjukvårdande insatser

Upplands Väsby kommun anser att det är bra att rätten till personlig assistans stärks och bedömer att de författningsförslag och rekommendationer som utredningen lämnar i betänkandet i huvudsak är bra och relevanta.

Det är positivt att personer som har stora och varaktiga funktionsnedsättningar och i sin vardag har behov av sjukvårdande insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen kan få ett sammanhållet stöd som ökar möjligheterna till att delta i samhällslivet och leva sitt liv på samma villkor som andra. Kommunen instämmer i att förslaget också leder till stärkt stöd, ökad patientmedverkan och ökad trygghet för personer som behöver hjälp med egenvård. Det är bra att regionernas ansvar för de sjukvårdande insatserna tydliggörs och dokumenteras i varje enskilt fall genom en överenskommelse. Förslagen stärker förutsättningarna för ett systematiskt patientsäkerhetsarbete.

Kommunen är positivt till att förslaget innebär att kostnader för vissa sjukvårdande insatser omfördelas så att sjukvårdshuvudmannen återfår kostnaderna som i dag bärs av stat eller kommun genom assistansersättning eller personlig assistans enligt LSS.

Kommunen är även positiv till utredningens förslag om nya grundläggande behov som bland annat leder till att fler personer med omfattande stödbehov bli berättigade till assistansersättning.

Kommunen instämmer i utredningens förslag avseende stärkt assistans för barn då det leder till att fler barn med omfattande stödbehov blir berättigade till personlig assistans eller assistansersättning. Kommunen anser att samtliga effekter av förslaget som presenteras i betänkandet är viktiga.

Kommunen instämmer vidare i förslaget att det är viktigt att öka rättssäkerheten vid bedömningen av föräldraansvarets storlek. Förslaget att avdraget för föräldraansvar ska schabloniseras och fastställas i författning är bra. Kommunen gör dock ingen bedömning när det gäller antalet timmar som schablonen utgår ifrån (tabell 11.1, s. 431).

Enligt utredningen kommer kommunens kostnader att minska vilket Upplands Väsby kommunen inte är övertygad om. Vissa ärenden avseende personlig assistans kommer sannolikt övergå till Försäkringskassan på sikt då nya grundläggande behov gör att fler bedöms ha behov som överstiger 20 timmar per vecka, vilket kommer leda till minskade kostnader för kommunen. Andra ärenden kan dock få fler timmar men om de grundläggande behoven fortfarande understiger 20 timmar per vecka kommer kostnadsansvaret att ligga kvar hos kommunen och innebära en kostnadsökning. Därutöver kommer fler barn få rätt till insatsen personlig assistans vilket kommer att leda till högre kostnader för kommunen. Vissa av dessa barn och ungdomar har idag andra insatser som kan tas bort eller minskas i omfattning men även om man får rätt till personlig assistans kan den enskilde ändå ha behov av andra insatser, så som korttidstillsyn eller korttidsvistelse. Att fler ärenden övertas av Försäkringskassan bedömer kommunen inte kommer att minska handläggningskostnaderna då förslaget även medför fler barnärenden.

Utredningen tar även upp i stycke 12.3.5 att statens ökade utgifter för personlig assistans enligt förslaget delvis kan finansieras genom att en minskning görs av anslag 1.1 Kommunalekonomisk utjämning, utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. I enlighet med finansieringsprincipen kan statens utgifter på detta sätt delvis finansieras motsvarande utgiftsminskningen för kommunerna. Om förslaget i utredningen skulle visa sig leda till minskade kostnader för kommunen är det därför svårt att utläsa av betänkandet om det i slutändan blir ett nollsummespel för kommunen om de statliga anslagen minskas i motsvarande mängd.

Rekrytering och kompetens

Slutligen bedömer utredningen att förslagen kommer att öka efterfrågan och antalet jobb som personlig assistent. Upplands Väsby kommun vill understryka att det redan idag är svårt att hitta personal med tillräcklig kompetens och motivation, och med den ökade efterfrågan på personliga assistenter kommer konkurrensen om kompetent personal att öka ytterligare. Då utredningens förslag vilar tungt på ett utökat behov och rekrytering av nya personliga assistenter, anser kommunen att utredningen även bör inkludera förslag på hur man kan göra yrket mer attraktivt samt hur utbildningen kan förbättras för att bättre motsvara kraven i yrket. Det är viktigt att det finns tillräckligt med utbildningsplatser samt ekonomiska bidrag till assistansanordnarna, inklusive kommunerna, för att kunna kompetensutveckla sin personal.

I betänkandet står det vidare att ett arbete som personlig assistent kan vara en bra väg in på arbetsmarknaden för personer som är födda utanför Sverige. Man bedömer därför att förslaget leder till att fler kan få jobba vilket kan bidra till att nå de integrationspolitiska målen. Upplands Väsby kommun ser positivt på ökad integration och anser att det är värdefullt att personer från olika kulturer och med olika språkkunskaper arbetar som personliga assistenter då fler och fler utrikesfödda finns inom målgruppen. Kommunen vill dock påtala att behovet av fullgoda språkkunskaper är mycket viktigt för att brukarna ska känna och få erforderlig trygghet och patientsäkerhet. Både inom äldreomsorgen och inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning finns språk- och kunskapsbrister idag varför den ökade konkurrensen om kompetent personal behöver tas på allvar. Inte minst med tanke på att förslaget tydliggör assistansanordnarens ansvar för rutiner kring utförandet av egenvård. Mer avancerad egenvård ställer krav på högre kompetens hos assistenten.

Social- och omsorgskontoret

Christina B. Embretsen

Kvalitetscontroller/utredare

Utdrag ur Omsorgsnämndens sammanträdesprotokoll 2021-09-21

§ 45

Remiss av SOU 2021:37. Stärkt rätt till personlig assistans - ökad rättssäkerhet för barn, fler grundläggande behov och tryggare sjukvårdande insatser (ON/2021:158)

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden rekommenderar kommunstyrelsen att anta yttrande, daterat 2021-08-19, och översända det som sitt svar till Socialdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Upplands Väsby kommun är en av 30 utvalda kommuner i landet som har fått möjlighet att lämna synpunkter över betänkandet *Stärkt rätt till personlig assistans - ökad rättssäkerhet för barn, fler grundläggande behov och tryggare sjukvårdande insatser*.

Social- och omsorgskontoret anser att det är bra att rätten till personlig assistans stärks och bedömer att de författningsförslag och rekommendationer som utredningen lämnar i betänkandet i huvudsak är bra och relevanta.

Förslaget innebär att fler kommer att få rätt till personlig assistans vilket kommer att leda till att efterfrågan och antalet jobb som personlig assistent kommer öka. Då det redan idag är svårt att hitta personal med tillräcklig kompetens och motivation anser kontoret att utredningen även bör inkludera förslag på hur man kan göra yrket mer attraktivt samt hur utbildningen kan förbättras för att bättre motsvara kraven i yrket. Det är särskilt viktigt att understryka vikten av fullgoda språkkunskaper för att brukarna ska känna och få erforderlig trygghet och patientsäkerhet.

Samtliga förslag till lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Omsorgsnämnden

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet att rekommendera kommunstyrelsen att översända yttrandet som sitt svar på den statliga utredningen om stärkt rätt till personlig assistans bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för nämnden.

Eventuella framtida ekonomiska konsekvenser av utredningens förslag redovisas i tjänsteutlåtandet.

Barnrättsperspektivet

Barn har inte getts möjlighet att uttrycka sina åsikter om förslagen i utredningen. Kontorets bedömning är dock att förslaget sätter barnets bästa i främsta rummet och stärker barnets rätt till utveckling. Förslaget innebär en stärkt rätt till personlig assistans för barn och en ökad patientsäkerhet.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

1. Social- och omsorgskontorets tjänsteutlåtande 2021-08-05.
2. Förslag till yttrande över SOU 2021:37 Stärkt rätt till personlig assistans - ökad rättssäkerhet för barn, fler grundläggande behov och tryggare sjukvårdande insatser.
3. SOU 2021:37 Stärkt rätt till personlig assistans - ökad rättssäkerhet för barn, fler grundläggande behov och tryggare sjukvårdande insatser.

Upplands Väsby
kommun

Delegationsbeslut enligt delegation från Kommunstyrelsen

Dokumentdatum

2021-09-27

Beslutsdatum

2021-10-01

Tjänsteställe

Kommunledningskontoret

Mottagare:

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sof@regeringskansliet.se

Ärende:

Remiss från Socialdepartementet av betänkandet Stärkt rätt till personlig assistans, SOU 2021:37

Diarienummer:

KS/2021:368

Serie:

KS delegation/2021 § 115

Beslut enligt kommunstyrelsens delegationsförteckning, punkt 11.1.1.

Kommunstyrelsen beslutar att anta social- och omsorgskontorets yttrande daterat 2021-08-19 som sitt eget.

Beslutet tas på delegation då ärendet är så brådskande att kommunstyrelsens avgörande inte kan inväntas. Omsorgsnämnden beslutade i ärendet den 21 september 2021 och sista svarsdatum till Socialdepartementet är den 1 oktober 2021, därav behovet att fatta detta beslut på delegation.

Yttrandet och omsorgsnämndens beslut biläggs beslutet.

Beslutande:

Oskar Weinmar

Kommunstyrelsens ordförande

Delges:

Kommunstyrelsen

Delegationsbeslut skall lämnas till dokumentcontroller för redovisning i nämnden. Om beslutet går sökanden emot, skall beslutet vanligtvis kommuniceras och kompletteras med hänvisning om hur man överklagar. Överklagandetid enligt kommunallagen upphör tre veckor efter den dag då bevis om justering av protokoll, från sammanträdet där beslutet anmäls, har anslagits på kommunens officiella anslagstavla. Tid för överklagande enligt förvaltningslagen upphör tre veckor efter det att sökanden fått del av beslutet.